

בס"ד כ' כסלו ה'תשע"ד
הדלקת נרות - 16:19
צאת השבת - 17:09
רבנו תם - 17:42
לפי הלוח המדויק של "אור החיים"

שנה ארבע עשרה - עלון מס' 695
@ ביום רביעי בערב מדליקים **נר ראשון** של חנוכה.
(אין אומרים תחנון במנחה).
@ בכל שמונת ימי חנוכה, **גומרים את ההלל בברכה**
ואין אומרים תחנון.

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל.

בדוק ומנוסה - סגולה גדולה
להשתתף בסעודה הרביעית
בבית הכנסת "אוהל-מועד"

כפס"ד: "כה אמר"
(עמוס ב')

פרשת וישב

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען
בעל הטורים אומר: "מגורי אביו" בגימטריא "זה חבון", הוא זכה לשוב לארץ, לשבת בחברון ולקיים מצות כיבוד אב, לדאוג לאבא זקן, והתורה מוסיפה "באָרץ כְּנַעַן" שהוא זכה לקיים את המצוה השניה שחסרה לו, יישוב ארץ ישראל שהיתה עדיין בידי כנען, אבל היא ארץ הקודש, ארץ אבות.

"והסר בגדי אלמנותיה מעליה... ותשב בפתח לינים"
כתב הרב שמואלביץ (בשיחות מוסר) שלכאורה איך תמר עשתה דבר כזה שהרי פשיטא שאין סיכוי שיהודה יבוא אליה אז בשביל מה את טורחת כל כך? אלא כאן תמר מלמדת אותנו שיעור מאלף, **שגם אם אתה רואה שיש סיכוי אחד לאלף שאם תעמול ותתאמץ תצא אולי איזה מצוה, אל תתעצל.**

מעייני הפרשה:
קורות יוסף בימי נעוריו: חלומות, קנאה ושנאה.
מכירת יוסף.
יעקב האמין כי חיה רעה טרפה את יוסף, וישב להתאבל עליו.
קורות יהודה לאחר מכירת יוסף.
קורות יוסף במצרים בבית פוטיפר.
יוסף הצדיק עומד בניסיון גדול, יוסף בבית הסוהר.
פגישת יוסף עם שר המשקים ושר האופים ופתרון חלומותיהם.
"והוא זָעַר" (ל"ז ב')

עושה מעשה נערות מסולסל בשער. (רש"י).
אפשר שהטעם שהיה עושה כן, הוא לפי מה שכתב השלי"ה הקדוש על הפסוק: ותצא דינה, שהטעם שיצאה הוא מפני שהיתה לה נשמת זכר, **שהיא ויוסף נתהפכו מהבטן.** לפי זה ביוסף היתה לו נשמת נקבה של דינה. ולפי זה מה שכתב רש"י שהיה עושה מעשה נערות, רצונו לומר, מעשה הבנות והנערות ואין פירושו על ימי הנערות. וכן **יוסף - בגימטריא: נקבה עם הכולל.**

"וישראל אהב את יוסף מכל בניו" (ל"ז ג')

מובא בילקוט יעקב: למה אהבו מכל בניו? אם משום שהיה בן זקונים, הרי בנימין צעיר ממנו. אלא, לפי שראה ברוח הקודש שעתידי למלוך. זה רמוז בתיבת: **מכל**, שהוא אותיות: **מלך**. כי היא לעצמה נראית כיתרה, ומספיק לומר: וישראל אהב את יוסף מבניו. אלא, כתב תיבת **"מכל"** לתת טעם למה אהבו. (ב. בר דין הי"ו)

"מה בצע כי זהרוג את אחיו" (ל"ז כ"ו)

ידוע כי נגזר על המת שישתכח מן הלב. לכן אמר להם יהודה אם נהרגהו, אחר י"ב חדשים ישתכח מן הלב של אבינו תשרה עליו שכינה ויתגלה לו שאנחנו הרגנוהו ויענישנו. אבל אם לא נהרגהו, יתעצב ולא יתנחם כל עוד היותו חי, ולא תשרה עליו שכינה. לכן **לכו ונמכרנו**. כך היה באמת כמו שכתוב: **וימאן להתנחם.** (מעשה חושב)

"והוא זָעַר" (לז, ב)

יוסף היה תמיד בבחינת יערי' כמו שנאמר יערי הייתי גם זקנתי, אומר האדמו"ר אהרן השני מקרלין זצ"ל: צריך אדם להתחדשות בכל פעם, שכתוב יתחדש כנשר נעורייכי, ונמשלו ישראל ללבנה, שהיא מתחדשת, ולכן מתמעט אורה כל חודש **כדי שתחדש יותר ויותר.** (ב. בר דין הי"ו)

מעייני הנוכה

מאכלים מטוהלים בשמן
הנס נעשה בשמן ונוהגים לאכול מאכלים שונים המטוהלים בשמן כמו: סופגניה, לביבות, תפוח אדמה ועוד. על סופגניות מברכים **"בורא מיני מזונות"**, ואם אכל לפחות חצי סופגניה מברכים בסוף **"על המחיה"**. לביבות מתפוא" מגוררות מברכים **"בורא פרי האדמה"**, ובסוף **"בורא נפשות"**.

הקשר בין הפרשה לחנוכה

בשבת זו נקרא, בעזרת השם, את הסיפור על שנאת אחי יוסף את יוסף. עד כדי כך שנאו אותו, עד שאמר איש אל אחיו **"לכו ונהרגהו!"** לראובן, היו כוונות טובות: "ויאמר אליהם ראובן אל תשפכו דם". החשמונאים גם הם חשבו להציל את עם ישראל מהתבוללות. הם נלחמו ביוונים בחירוף נפש ונצחו אותם. יהי רצון שבכח המעשים נתגבר אי"ה ונצח את אויבנו ונרות חנוכה יזכירו לנו תמיד **כי גם אור של נר קטן יכול לגרש חושך גדול!**

פנית הניבים והפתגמים

יָצָא וַיָּדֹוּ עַל רֵאשִׁוּ = יָצָא בְּשָׁלוֹן וּבְאִכְזָבָה. בְּעֵבֶר אָדָם שֶׁהִיא שְׂרִי בְּאִבְל הַתְּהַלֵּךְ כְּשִׁידָו עַל רֵאשִׁוּ.
דוגמה: ההון שֶׁהִשְׁקַע בַּמַּפְעֵל בְּרַד לְטַמְיוֹן, וְכָל אֶחָד מִן הַבְּעָלִים יָצָא וַיָּדֹוּ עַל רֵאשִׁוּ.
מקור: גַּם מֵאֵת זֶה תִּצְאֵי וַיָּדֹוּ עַל רֵאשִׁן, כִּי מֵאֵס הִ' בְּמִבְטָחֶיךָ וְלֹא תִצְלַחִי לָהֶם [וְרַמְיָהוּ ב' לז]. (ניבונכו)

לעילוי נשמת **אליעזר נתני** בן שרה ויקותיאל ז"ל נפטר כ"ב כסלו תש"ס.
ולעילוי נשמת **מרים נתני** בת תאגי ויוחנן ז"ל נפטרה כ"א כסלו תשס"ב.
זכותם תגן בעד ילדיהם ומשפחתם שיזכו לרפואה שלימה הצלחה וברכה, אמן. (ביום ראשון פקידת שנתם)

הסיוו מכוול מדרך עמי!
אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה.
העלון טעון גניזה במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן.

רביזי הנוכה בתורה

@ אנו מדליקים שלושים ושהה נרות 36 כנגד המילים "אור" "מאורות" "נר" המוזכרים בתורה בכל חמשת החומשים בדיוק 36 פעמים. היינו שבעצם האור של נרות חנוכה גזוז בתורה במילים הללו כמספר הנרות. בתהלים קמ"ד אומר דוד המלך ע"ה: "אשרי העם שככה לו" לו = 36, אשרי העם היכול להאיר את נשמתו באורות של קדושה.

@ אהרן הכהן הפך את האור המצומצם החלקי של "ויהי אור" לאור של "ויהי כן" כלומר לאור המושלם שקיים בכל נשמת אדם ובבריאה עצמה.

@ כאשר סופרים בתורה מהמילה "בראשית" עשרים וחמש מילים, מגיעים למילה "אור". רמז לנר חנוכה שהוא בעשרים וחמשה בכסלו. כאשר סופרים עשרים וחמש חניות במסעות בני-ישראל במדבר (מסעי) מגיעים למסע "ויחננו בחשמונה", רמז לחשמונאים שנחו בכ"ה בכסלו. (ברכת חיים)

"בניד כשתילי זתים" - חינוך

נס דחנוכה הוא תשועה ופורקן לגלותנו המרה הזאת בעולם, יש להילחם בו ע"י הוספת טוב. היסוד הוא, לנהוג את מנהגו של הקב"ה, ולהקדים רפואה למכה. מכאן נלמד לתחום החינוך. יש להקדים את שלב ה- יעשה טוב לפני היסור מרע, כי אי אפשר להגיע לשלב של סור מרע אלא רק ע"י הגברת טוב. להוסיף פעילות של קדושה וטהרה, זאת היא הדרך בה ניתן להתמודד עם הרע. ממתי יש להרבות בטוב? את הטוב יש להקדים לפני שנתקלים במציאות שלילית. עלינו לדעת למלא בתוכן חיובי, את החללים הפנויים של ילדינו-תלמידינו, ואפילו את החללים הפנויים של עצמנו. לא נחכה למציאות שלילית אלא נגביר את האור ואת הטוב קודם לכן. ועל זה נאמר: "סוף מעשה במחשבה תחלה". להשקיע זמן של מחשבה ותיכנון, הקשורים לחינוך ילדינו. להיות מובילים תהליכים ולא מובלים לתוכם. לכוון את הרצון שלנו מתחילת הדרך, ולא להתעררר ח"ו, כשהמציאות טופחת על פנינו. שנוכה להרבות אור כל השנה כולה.

שיעור התורה הגדול בתבל

מקום מיוחד לנשים
ארגון "אברהם יגל" משדר בלוויין בשידור ישיר בכל מוצאי שבת בבית הכנסת "אוהל מועד" בשעה 20:30 השיעור יקרה על גבי מסך ענק. בע"ה תתקיים גם סעודה רביעית, בחסות "מאפיית בית הלחם"

בלעזי בינה

רפואה שלימה

לג'ויליט בויליט בת אסתר מנב"ת הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרנ"ב אבריה וש"ה גידיה. שתחזור לאינתה ותזכה לשנים רבות טובות ונעימות עם בעלה שלמה הי"ו

כרחה והצלחה
כרחה סאלם בן רבקה שיתברך ברפואה שלימה ובפרנסה טובה ובכל מיילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות. שיצליח בעסקיו ובכל משלח ידיו וימשיך לעשות חיל ולזכות את הרבים לאורך ימים ושנים.

ברכה והצלחה ופרנסה טובה

כ"אלי ומרים אליאס הי"ו שתתמוך לרפואה והצלחת כל משפחתם. שיתמלאו כל משאלות ליבם לטובה. זכות המצוה תעמוד להם שיתברכו באושר ובפרנסה טובה ובכל מיילי דמיטב. להבדיל לעיני שרה בת מרגלית ז"ל ולעיני רחמים אליאס בן אשר ז"ל

מלך אלו ואיחולות אפסיים

עוזי ורבקה לארי הי"ו בהגיע הבן אירי נ"י למצוינות. יהי רצון שיעלה במעלות התורה והיראה ובכל דרכיו ומעשיו. שיתברך ברוחניות בגשמיות, יצליח בלימודיו ויפוצו מעיינותיו. חוצה להגדיל תורה ולהאדירה. וברכה לשלמה ושרה לארי הי"ו שיראו נחת מכל יוצאי חלציהם.

רפואה שלימה

לשולמה כהן-זדה בן זליכה הקב"ה ישלח מזור ומרפא לרמ"ח אבריו וש"ה גידיו. שיחזור לאינתו הראשון ויזכה לשנים רבות טובות ונעימות. לעורר רחמי שמיים להתפלל לקרוא תהלים לרפואתו והחלמתו.

ברכה והצלחה לילדינו

דקר ורייטל לוי הי"ו שיתברכו ברפואה שלימה ובכל מיילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות בפרנסה טובה ושלוש בית. הצלחה לילדיהם בלימודים ובכל מעשי ידיהם לשנים רבות.

ברכה והצלחה ופרנסה טובה

לרחל ואברהם אצחייק הי"ו שתתמוך לרפואה והצלחת כל משפחתם. שיתמלאו כל משאלות ליבם לטובה. זכות המצוה תעמוד להם שיתברכו באושר ובפרנסה טובה ובכל מיילי דמיטב, ולזיווג הגון למשה בן רחל הי"ו ולהבדיל לעיני אליעזר ומרים נתני ז"ל

בריאות והחלמה איתנה :

שבתאי מוסאי בן זליכה ואברהם הי"ו משה נאמן בן מרים הי"ו מרדכי יעקובי בן ציפורה הי"ו אברהם נאמן בן מרים הי"ו מרדכי עמרני בן רבקה הי"ו ישראל פרג'י רפאל בן מרים הי"ו יוסף חיים גאלי בן ג'מו הי"ו גולשן באבאי בת מרים מנב"ת דבורה עמרני בת רחל מנב"ת לחולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.

לעיני החסיד והענו

רחמים אליאס בן אשר ז"ל. נפטר כ"ג כסלו יום שלישי פקידת שנתו

ברכה והצלחה

לשמעון אל-אל בן חדרה שיזכה במהרה לזיווג הגון משורש נשמתו. בריאות ופרנסה טובה.

פסח סופה ואחלחה

נפתח שיעור גמרא במסכת ברכות ושיעור מוסר לזכרו של מורנו הר"ה"ג עובדיה יוסף זצ"ל בימי רביעי ב 20:00 בבה"כ "אוהל מועד" כל הציבור מוזמן

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמת :

הרה"ג עובדיה יוסף בן גורג'יה זצוק"ל משה מוסאי בן זליכה ואברהם ז"ל יעקב עמרני בן רבקה וששון ז"ל חיים נאמן בן מאלק ואהרון ז"ל שמעון שבת בן רחמה ז"ל חיים ג'רפי בן אברהם ז"ל ציון נאמן בן מרים ז"ל

לעיני מרדכי לארי ז"ל בן שלמה ושרה הי"ו נלב"ע י"ד טבת תשנ"א ת.נ.צ.ב.ה.

לעיני בבאי מוסאי בן אברהם וזליכה ז"ל נלב"ע ערב שבת קודש פרשת יתרו כ" שבט תשנ"ו ת.נ.צ.ב.ה.

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

הלכות חנוכה (המשך)

א. ראש חודש טבת שחל להיות בחול, מוציאים שני ספרי תורה, וקוראים שלשה עולים בפרשת ראש חודש, ומתחיל "צו את בני ישראל", והרביעי קורא בשל חנוכה בנשיא של אותו יום.

ב. פשט המנהג להדליק נר חנוכה בבית הכנסת, **קודם שהשליח צבור מבדיל על הכוס**, אבל המבדיל בביתו, להוציא את בני ביתו ידי חובתו יש לו **להקדים הבדלה** לפני הדלקת נר חנוכה.

ג. הנוהגים בכל מוצאי שבת שלא לעשות מלאכה עד שיעור שעה וחמש, כשיטת רבינו תם, ומרן השלחן ערוך, גם במוצאי שבת חנוכה לא ישנו מנהגם, בדבר הדלקת נרות חנוכה, שאין זו סתם חומרא בעלמא, אלא חובה קדושה לכל יראי ה' וחושבי שמו, בהיות שהרבה מאוד מרבתינו הראשונים סוברים להלכה כדעת רבינו תם בזה, וכן הרבה מגדולה האחרונים, והמחמיר בזה ישא ברכה מאת ה'.

ד. אין מברכים בהבדלה "בורא מאורי האש" על נר חנוכה, שאין מברכין על הנר עד שיאותרו לאורו, ובשמן הזה שמדליקים בפנים, ואין לו נר אחר, יש אומרים שאפשר להקל לברך בורא מאורי האש על נר חנוכה, בשעת הדחק.
ה. בכל יום משמונת ימי החנוכה גומרים את ההלל בברכות לפניו ואחריו.

ו. בשמונת ימי חנוכה קודם "שיר של יום", אין לומר: "השיר שהיו הלויים אומרים על הדוכן", אלא אומרים: "היום כך וכך בשבת", ומתחילים באמירת "שיר של יום". ויש נוהגים לומר אחר "שיר של יום", "מזמור שיר חנוכת הבית לדוד".

ז. מנהג הספרדים ועדות המזרח שלא לומר פרק "במה מדליקין", בליל שבת חנוכה, מפני שבפרק זה נזכרים הפתילות והשמנים שאין מדליקין בהם נר שבת, ובחנוכה מותר להדליק בהם נר חנוכה. והאשכנזים נהגו לומר פרק "במה מדליקין" גם בליל שבת חנוכה.

ח. מותר לעשות מלאכה בימי חג החנוכה כמו בכל ימות השנה. ומכל מקום נוהגות הנשים שלא לעשות מלאכה בעוד שהנרות דולקות, דהיינו עד כחצי שעה לאחר הדלקת הנרות, ואין להקל להן.

ט. נוהגים להרבות בצדקה לעניים בימי החנוכה.

י. בתפילות חג החנוכה צריך לומר "ועל הניסים" בהודאה קודם "ועל כולם". ואפילו בתפילת ערבית בלילה הראשון של חנוכה, קודם שהדליקו נרות חנוכה, אורים "ועל הניסים", ואפילו אם מתפללים ערבית מבעוד יום אחר פלג המנחה, אומרים "ועל הניסים" בתפילה.

יא. בברכת המזון בחג החנוכה צריך לומר "ועל הניסים" בהודאה, דהיינו קודם "ועל הכל", ואם שכח לאומרו, אם נזכר קודם שאמר "ברוך אתה ה'" כדי לחתום "על הארץ ועל המזון", חוזר ואומר. ואפילו אמר "ברוך אתה", כל שלא הזכיר שם שמים בחתימה, חוזר. אבל אם אמר כבר "ברוך אתה ה'", לא יאמר "למדני חוקיך" ויחזור להזכיר "ועל הניסים", אלא ימשיך "על הארץ ועל המזון", ואינו חוזר. וטוב שיאמר "ועל הניסים" באמצע "הרחמן", דהיינו שיאמר: "הרחמן הוא יעשה עמנו ניסים ונפלאות כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, בימי מתיתיה בן יוחנן" וכו'.

"מכל מלמדי השכלתי..."

שימונה לקחים מפתיעים מדיני חנוכה

א. מצווה של עזרה והשתתפות עם הזולת - אם לאדם יש שמן ופתילות שיספיקו לו למשך שמונת ימי החנוכה, בעוד שלשכנו העני אין כלל, עליו לחלוק עמו את השמן והפתילות, אפילו אם כתוצאה מכך, לא יישאר לו מספיק לכל ימי החנוכה.

ב. בזמן של התבוללות - הכוונה המקורית במצוות הדלקת הנרות, הייתה לקיים אותה בזמן השקיעה, מחוץ לדלת הכניסה, על מנת שהאנשים השבים ממקום עבודתם יבחינו בהם.

ג. ברכה מיוחדת במינה - זו הברכה המיוחדת לאדם שאינו מדליק את הנרות. כאשר אדם רואה נרות חנוכה דולקים, גם אם אינם שלו, הוא מברך "על הנסים שעשה לאבותינו".

ד. סודי עדיפויות - לאיזו מצווה יש עדיפות לאדם שיש לו שמן בכמות שתספיק רק לקיום מצוות הדלקת נר שבת או להדלקת נר חנוכה, אבל לא לקיום שתי המצוות? התלמוד פוסק שלשבת יש עדיפות בגלל "שלוש בית".

ה. תפקידנו לפעול ואין תפקידנו להצליח - בנר צריך להיות די שמן בזמן ההדלקה כדי שידלוק לפחות 30 דקות לאחר צאת הכוכבים. במקרה והנר כבה לפני הזמן המיועד, נכון להדליקו מחדש (ללא ברכה).

ו. שאיפה יהודית - בעניינים רוחניים, פועל הכלל של "מעלין בקודש". אנחנו מדליקים נר אחד בלילה הראשון, שניים בשני, וכן הלאה, ומסיימים את חנוכה עם שמונה נרות דולקים.

ז. גדול וקטן - בחנוכה אנו אומרים את ה"הלל" ומוסיפים "ברכת הודאה" מיוחדת בתפילה ובברכת המזון. ה"הלל" הוא מקבץ מזמורי שבח לאלוקים על הנסים שהוא מחולל עבורנו ו"ברכת ההודאה" היא הכרה בעובדה שאנו, מצד עצמנו, לא ראויים לכל הטובה שהוא מרעיף עלינו.

ח. נשמות בלהות - פתילות ושמינים שאינם ראויים להדלקת נרות שבת - מפני שאינם דולקים היטב - ראויים מכל מקום לשימוש כנרות חנוכה. כל אות במלה "נפש" מייצגת מרכיב של הנר, נר, פתילה, שמן.

רפואה אלטרנטיבית

מה בריא יותר? טרי - או מבושל

מתי בישול או טיגון הורסים את הרכיבים הבריאים שבירקות האהובים עלינו, ומתי הם עושים לו רק טוב?

סלק - סלק מאבד יותר מ-30% מהחומצה הפולית שבו בזמן הבישול. **המלצה:** אכלו אותו טרי.

פלפלים אדומים - בעת טיגון או צלייה בחום הגבוה מ-190 מעלות, הוויטמין C שבפלפלים נהרס. כיוון שמדובר בוויטמין המסיס במים, גם בישול או הרתחה שלו מעלימים את הוויטמין מהירק. **ההמלצה:** אכלו אותם טריים.

פטריית - בין שמרתיחים, צולים או מטגנים את הפטריות, בעת הבישול יוצא מהן יותר אשלגן החשוב לבניית השרירים. **ההמלצה:** אכלו אותן מבושלות.

" ואבותינו סיפרו לנו "

סגירת מעגל

היה זה בשנת תש"ס בתקופת השיא של ערוצי הקודש! הוזמנתי על ידי אלמוני לשאת דרשה בבית אבלים בשכונת שיכון המזרח של ראשון לציון, כשהגעתי למקום, המתין לי מחוץ לחצר סוכת האבלים, איש הקשר שהזמין אותי וראיתי על פניו שהוא קצת מתוח. הוא הראה לי מבחוץ את המקום, ועזר לי לפרק את הציוד שכלל מערכת הגברה, ציניות, כיפות וכיסויי ראש לחלוקה בסיוע ההרצאה. כששאלתי אותו אם הוא נכנס איתי לסוכת האבלים לעזור לי עם הציוד, הוא השיב לי כשהוא נפחד. לא, אני לא נכנס!

הדבר נראה לי מוזר, וכשנכנסתי ראיתי אותו מציץ מאחורי הגדר ומשקיף מרחוק, והדבר היה תמוה בעיני. נכנסתי פנימה לאוהל ענק שהכיל כשלוש מאות איש, ולאחר סקירה קצרה, ראיתי שהרוב המוחץ של המנחמים היו עם כיפות, שהקשר שלהם עם הראש היה מקרי וזמני. על חלקם היו כיפות מנייר טואלט, ועל חלק מהם היה ממוחטות אף בראשיהם. מבט מהיר הראה לי שהגעתי לאוהל של אחד מראשי עולם התחתון, שכן המבקרים היו מעוטרים בשרשראות זהב עבות וגורמטים וטבעות ומדליונים ופרצופיהם חתומים בחותם קפוא ללא שום מבע על פניהם.

במשך כל ההרצאה דיברתי כאילו בכוונה על שפלות האדם וכמה האדם הוא זמני 'כאן', בעולם בשילוב מעשיות ומשלים המעוררים את הלבבות. הנה היה 'כאן' אדם עשיר מכובד ובעל מעמד גבוה, ובשניה אחת הוא יש' למעלה צריך למסור דין וחשבון על כל מעשיו, וקרוביו כאן יושבים עליו שבעה. ושם אין פרוטקציות לכסף ולכבוד! אדרבה שם נבחן האדם כמה עבד על מידותיו והסיר מלבו גאוה, שגאה וקנאה? האם משאו ומתנו היה באמונה ללא גזל וריבית? האם קבע עיתים לתורה על מנת לקיים לשמור ולעשות את מה שלמד? והם נהגו בראשם כאילו אומרים 'כך' אנו מכירים את התסריט הזה, ואף זכינו להיות במאים ומפיקים של כמה סצנות, שבהם האדם שמוחנו היה 'כאן', ורגע לאחר מכן סדרנו לו להיות שם'.

לאחר הדרשה שהייתה נלהבת במיוחד, החלה חלוקת ציניות וכיפות, והמונים באו לקבל עליהם עול מלכות שמים. בין ההמונים ראיתי מזוית עיני נער כבן 16 שישב מול האבלים, והיה לו חיוך מתוק וביישן. לפי מבטו הבנתי, שגם הוא רוצה צינית וכיפה ולקבל עליו עול מלכות שמים. עצרתי את ההמולה, ופניתי אליו דרך המיקרופון ושאלתי: אם הוא רוצה ליכות לטלית קטן ולקבל כיפה במתנה. הוא הביט בי כשהוא נבוך קמעה, ומבטו נע לעבר האבלים וחזר אלי, כאילו מבקש לקבל אישור ממישהו שלא ידעתי עליו. המשכתי לדבר אליו, והצעתי לו לקחת את הטלית קטן והכיפה במתנה שיהא מונח אצלו, כשיגיע עת רצון, יהיו זמינים לו כשירצה. כנראה שההצעה הזאת מצאה חן בעיניו, והוא קם לעברי בשמחה כדי לקחת את הצינית והכיפה.

לפתע נשמעה שאגה ממקום האבלים: היי, הלן, מה אתה עושה? מה אתה משדל אותו לקחת דברים שהוא כלל לא יודע מה המשמעות שלהם, ומה הם מסמלים. אתה לא רואה שהוא עדיין ילד? איך אתה מעיז! מה פתאום אתה נותן לו משהו שהוא כלל לא יודע מה זה, אני מבקש ממך, להפסיק עם שטיפת המוח, באת לתת דברי תורה זהו זה! עכשיו תתקפל ותלך בבקשה. כל המבטים הופנו ביראת כבוד אל הדובר שהיה אחד האבלים. ומשתיקת הכבשים הבנתי שהוא כנראה אחד מהקודקודים שם. באותו רגע עמדתי מולו זקוף ושאלתי אותו: זה הבן שלך? 'כן' השיב לי הקודקוד. "תאמר לי בבקשה" שאלתי תוך כדי חיפוש

אחר נתיב מילוט אפשרי, על כל מקרה שלא יבוא "כשבנך הולך לדיסקוטק ולפאב בלילות, גם אז אתה מברר: לאיזה פאב או דיסקוטק הוא יוצא? ועם מי הוא מסתובב? ומה הוא שומע שם? ומה הוא רואה שם? ומה הוא שותה שם? ומה הוא מעשן שם? או שאתה סומך עליו שהוא יודע מה שהוא עושה? ראיתי שהוא קצת בהלם מתגובתי, והמשכתי בהתקפה מעודנת: ולמה דוקא כאן במצוות שאביך המנוח ז"ל שעליו אתה יושב שבעה, מסר נפשו עליהם, אתה מתנכר לבנך, ולא סומך עליו שיעשה את הדבר הנכון?

כולם באוהל הנהנו בראשם לאות הסכמה לדברי, אבל זה ממש לא עזר לי. הקודקוד לפתע ננער ממקום מושבו, כשמבט של זעם בעיניו ושעט לעברי במרוצה, ברגע זה החלה מהומה. חלק מחבריו שעטו לעברו ואחוזו בחזקה, וחלקם קיפלו לי מהר את הציוד והניסו אותי החוצה לרכב, כאשר חלקם מאבטחים אותי כאילו הייתי נשיא ארה"ב. בדרך לרכב ראיתי את הבחור שהזמין אותי להרצאה כשהוא כוסס ציפורניים ודואג לשלומי, ואז הבנתי שהסיבה שהעדיף להישאר בחוץ כל אותה העת, הייתה מחשש להיפגש עם כדור טועה....

עברה שנה, ובאחד ממסעותי, הוזמנתי לדרשה בעיר 'לוד' וכשהגעתי למקום הבנתי שזו סעודת הבראה על בחור שנרצח, גם כאן הציבור היה "חס" תרתי משמע, ובסוף הדרשה חולקו ציניות וכיפות לכל מאן דבעי תוך כדי שגם אני מקים אנשים ממקומותיהם בהתלהבות, עד שנגמרו כל הסטוקים של הכיפות והציניות. (אמנם לאחר ההרצאה הסתבר, שחלק מהם היו גם ערבים מהשכונה ומהביזנס, שבאו לחס, ונענו להזמנתי מפאת כבוד המשפחה, ואף ברכו שהייתי, והוא רחום יכפר עוון).

לאחר שסיימתי את הדרשה המקום היה עמוס ודחוס, אחד המנחמים הפציר בי לבוא לשבת לידו וליד בנו שישב בסמוך אליו. ישבתי בין שניהם, והתחלתי לשוחח עם בנו שהיה כבן 17 על דא ועל הא. הוא סיפר שהוא לומד בתיכון בראשון לציון. הצעתי לו לבוא לשבת אירוח בישיבה בירושלים, והוא קפץ על ההצעה בשמחה, וביקש לקבל את הסכמת אביו שישב לידו, ואגב שאל אותי, אם אפשר שגם אביו ואמו יצטרפו אליו. אמרתי לו בוודאי!

שכן זה אירוח המיועד גם למשפחות. אביו היה נחמד והסכים מיד לבקשת בנו, ואף הודה לי מאוד על ההצעה. ואז פנה אלי האב ושאל: אתה יודע מי אנחנו? אתה מזהה אותנו? השבתי בשלילה. ואז הוא חיך ואמר: אתה זוכר לפני שנה שהיית בסוכת אבלים בראשון לציון? ודאי השבתי לו: הרי בכל פעם שאני עובר שם, אני מברך: "ברוך שעשה לי נס במקום הזה". שניהם חייכו, והאב אמר לי: היום נסגר מעגל. "איזה מעגל?" שאלתי. והוא המשיך ואמר: האב והבן שהיו שם באוהל, זה אנחנו! מאז ההרצאה והתקרית לא נחא דעתי, דברך שנאמרו בעזות דקדושה ובכנות, נכנסו בי כארס של נחש, למרות שהגבתי באותו רגע בזעם, אבל לא מצאתי מאז מנוח לנפשי, ובמיוחד שגם בני היה בצער מאז אותו מקרה. כדי לפצות על כך התחלנו בבית ללכת לבית הכנסת ולעשות קידוש וסעודות שבת, ואני ובני התחלנו ללמוד יהדות. וכששמעתי שאתה מגיע היום לכאן, קבענו שבוא לדרשה, ואם תחלק שם כיפות וציניות אנחנו הראשונים שנעלה לקבל עלינו עול מלכות שמים, ואף אתנצל בפניך על העוגמת נפש שגרמנו לך בפעם הקודמת, והיה זה כפירתנו. והנה אתה רואה, הצינית והכיפה שקבלנו ממך היום, זה סגירת מעגל מהפעם הקודמת, ופתיחה לקראת חיים חדשים, שאנו מתחילים לנהל מעכשיו. לא יכולתי להתאפק וחבקתי אותם בהתרגשות עצומה כשדמעות של שמחה עמדו בעינינו, ובפי התנגן לו פסוקו של שלמה המלך עליו השלום (קהלת פרק יא, א): "ש"לח לחמך על פני המים, כי גרב המים תמציאנו".